

Цел на статията е разглеждане от научни позиции на информационното общество и мястото на статистиката като метатеория в него, както и предизвикателствата на бъдещето в дейността при изучаване на новата икономика.

НАУЧНИ ПОЗИЦИИ ЗА СЪЩНОСТТА НА ИНФОРМАЦИОННОТО ОБЩЕСТВО

Понятието "информационно общество" е сравнително нов термин в научната литература. Определянето му като нова категория в повечето случаи е свързано с постиндустриалното общество. Предмет е на разглеждане от представители на различни науки и от различни позиции. В статията си за информационното общество като една нова парадигма Мария Бакърджиева цитира Джеймс Бенигджър (Beniger, 1986), който изброява 75 различни трансформации, предвидени след 1950 г. Между тях са: възникването на "нова класа" (Джилас), на меритокрацията (Йънг), на новата "индустриална държава" (Гълбрайт), на "посткапиталистическото общество" (Р. Дарендорф), на технотронната ера (З. Бжежински), на постиндустриалното общество (Д. Бел), на "информационната икономика" (М. Порат), на "микробиологично общество" (Евънс), на "третата вълна" (А. Тофлър), на "информационното общество" (Бътлер), на "комуникационната революция" (Уилямс) и други." (Бакърджиева, 1994, с. 102). Независимо от голямото разнообразие в определенията на "информационното общество", оформят се схващания, че главна движеща сила на новите промени е развитието и използването на информационни и комуникационни технологии, в т. ч. и в икономиката. Най-амбициозният и авторитетен труд е направен от Марк Порат (Porat, 1977) по поръчка на службата за телекомуникации на Търговския департамент на САЩ. В него при анализа на производството на брутен вътрешен продукт по икономически сектори той за пръв път групира в отделен "информационен сектор" всички дейности по обработка на информация. Според М. Порат "през 1967 година 46.2% от брутния вътрешен продукт на САЩ се създава в информационния сектор, в т. ч. 25.1% от първичния информационен сектор с краен продукт информационни стоки и услуги. Те са резултат от преработката на знаци и символи, а не на материали и енергия, от което М. Порат прави извод, че Съединените щати представляват информационна икономика и оттам - информационно общество" (Бакърджиева, с. 103). Теоретичните приноси на М. Порат дават основание на Даниел Бел за развиване на идеи в теория за постиндустриално общество, в което централно място заемат знанието, информацията и услугите. В това общество: "Най-важни са не грубата сила на мускулите и